

radji ne bo odklonil onih „nadur.“ — Profesor, popolnoma usposobljen, bo dobil plačilo od vsake take ure in sicer se ura naučnega predmeta računski po 80 K, ura večer pa po 56 kron. Koliko bo pri obilici predmetov, ki se v danes podučujejo na srednjih šolah, to znašalo na leto, si lahko vsakdo izračuna.

Tako se gospodarji z državnim denarjem, ki se povečini steka iz davkov, kateri so že danes ogromni ter se pri takem gospodarstvu bodo le še povečali. Tako gospodarijo demokrati in samostojna kmetijska gospoda, ki je sedaj na vladi. To so tisti velikanski uspehi za slovenskega kmeta, s katerim se toliko bahajo samostojni kmetijski poslanci.

V pomoč našim mlatičem

Vsako leto ob tem času nas gre na stotine slovenskih mož na Hrvaško in celo v Slavonijo mlatiti žita, ječmena in pšenice, da zaslužimo kruh za sebe in za svoje družine. Delamo od zora do pozne noči v polju svojega obraza. Ker ne gre nikdo mlatiti, ki ima dovolj kruha doma, smo ravno mi revni viničarji in majhni posestniki navezani na ta zaslužek, da se za silo preživimo čez zimo do nove žetve. Mnogi izmed nas nima niti toliko denarja, da bi se peljal po vlaknu na Hrvaško, ampak moramo iti peš mnogo ur, da po cele dneve. Peš gremo zopet nazaj in vsak je zadovoljen, ako ima le toliko denarja, da plača voznišča, ki mu pripelje „mertik“ (to je zrnje, katerega je zaslužil) na dom, ali da plača drago železnico za sebe in zrnje.

Ali ne bi bilo radi tega pravično, da bi vlada nam ubogim mlatičem dovolila vsaj polovično vožnjo po železnici, tje in nazaj? In za mertik se tudi naj zniža prevoznina. Če ima vlada toliko denarja, da je dala kar milijone in polovično vožnjo za Sokole, ki so šli na veselico v Osijek, kakor sem čital v „Slov. Gospodarju“, potem se naj tudi usmili nas revnih mlatičev, ki ne gremo na veselico, ampak na trdo delo za ljubi kruh. Prosimo vlado, da nam vsaj do prihodnje žetve (za leto je itak že prepozno) dovolji vsaj polovično vožnjo za nas in za naš mertik. Naše poslance od SKZ pa tudi prosimo, da podpirajo našo prošnjo pri vladi in da tam povele, kaj želimo in kako trpimo.

Mlatič-viničar iz ljutomerskega okraja.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Pred odprtjem na oddih je Pašič poskrbel, da se bili od vlade imenovani — kraljevi namestniki. Imamo tudi spet dva nova ministra za vojno in za agrarno reformo. Pašičeva vlada bo gotovo umrla pri jesenskem zasedanju zbornice. Grki nam ponujajo Solun, ako jim pomagamo pri obrambi Carigrada.

Laški parlament že zopet zboruje in se mu je predstavila nova Bononijeva vlada.

Madžarska mirovna pogodba je odobrena in sedaj bodo morali Ogrji izročiti Avstriji one pokrajine, ki pripadajo po mirovni pogodbi Avstriji. Pri tej priliki bo morala tudi naša država Madžarom vrniti Poduh.

Tedenske novice.

Samostojnežem v posnemanje. V Bosni se je osnovala pred volitvami v konstituanto naši Samostojni podobna stranka. Kandidati te stranke so za časa volitev ravno tako kakor Urek in Drogenik na vsa usta kričali, da se bodo potegovali za avtonomistično ureditev naše države. Izmed izvoljenih bosanskih kmetijskih poslancev je pozabil posl. Divljan na svoje obljube in glasoval za centralističen ustav. Kaj stori vodstvo stranke? V svoji seji obsodi postopanje poslanca Divjana in ga pozove naj odloži mandat. A kaj je storilo vodstvo samostojne stranke? Ali je obsodilo izdajstvo svojih poslancev?

Niti pisnilo ni. In zakaj ne? Ker so člani vodstva tudi deležni milijonov, kateri so dobili njih poslanci za svoje izdajstvo, katere pa bo plačeval — slovenski kmet.

Ali pride Urek še na Pilštanj? Urek je imel na Pilštanju shod pred občinskimi volitvami. Da si je izbral ravno Pilštanj in ravno zadnje nedeljo pred volitvami, je nekaj posebnega. Razumljivo pa je, kajti Pilštanj je bil ob volitvah 28. nov. 1920 najboljša Urekova postojanka. Zelo žalostno se je končalo to Urekovo zborovanje. Ves potek je bil na vse mogoče resnične in neresnične načine popisano po časopisih in tudi v „Gospodarju“. Zljaj le nastane vprašanje: Ali naj pride Urek še na Pilštanj zborovat, ko je ob tako slovesni priliki, na tako imenitni postojanki, tako zmagovito pogorel? Skoro lahko trdimo, da ga ne bo. Ljudje ne kažejo nobene volje, Ureka poslušati, še manj, se po njegovem receptu zdraviti. Preveč resno se vprašujejo: Zakaj smo se tepli, zakaj si razbijali nosove? Zakaj imamo opraviti s sodnijo. Zakaj zapravljamo čas in denar s tožarjenjem. Zakaj se sovražimo, zakaj se grdo gledamo? Zakaj je nastal pretep ravno tisto nedeljo, ko je prišel Urek? Čemu vse to? Ali smo mi krivi ali je Urek? Ali gre v Kozje 35 prič za tiste misli, ki jih imamo sami, ali za tiste, ki nam jih je povedal Urek? Ali nas ni on, Urek, naučil slabih dejanj? — Urek, dovolj dolgo si hodil po vodo, zdaj si ti je pa vrč razbil. Urek, Urek, kje so tvoje obljube, kam so splavale! Kaj si obetal, in kaj si storil? Za centralizem si se prodal; kaj si pa obljubljal o Božiču 1919 po shodih: Poglejte, si govoril, kako malo nas je slovenskih kmetov, pa se mi ne bi skupaj držali. 700.000 naših kmetov je pod Tajjani! Ali bi ne bil greh, če bi se nas kdo razdelil. Srbi držijo skup, mi bomo pa še enkrat bolj. Dosti si obetal, pa nič storil. Koruza sama nam ni bila zadosti. Dolgo čakamo, pa nismo ničesar dočakali! Sedaj boš pa Urek ti čakal in dočakal! Da, dočakal polomijo.

Mogočnemu Ureku, ki vedno trdi, da je on duševni vodja Samostojne in da morajo drugi tako plesati kakor on hoče, ki se norčuje iz svojih poslanskih tovaršev, v klubu Samostojne, v spomin! Ob času volitev so listi pisali, da je Urek za centralizem in da je v tem smislu govoril l. 1919, ko se je hodil klanjat vsemogočnemu Žerjavu. Kot velik gromovnik je to v „Kmet. listu“ odločno zanikal in grozil vsakemu s tožbo, kateri bi to trdil. Postal je Urek po svojih velikih obljubah poslanec. Po prihodu v Beograd je zahteval še več avtonomije kakor Jugoslovanski klub. Ko pa se je po prizadevanju dr. Vošnjaka, kateri je pravi vodja Samostojne, sklenila kraljeva kupčija z vlado, ko je Urek postal podpredsednik zbornice z postranskimi dohodki 72.000 K, je pozabil na avtonomijo in na težave, ki tarejo slovenskega kmeta. Kot viden znak njegove politike služi odlikovanje, katero je prejel zato, ker je glasoval za — centralistično ustavo. Upati je, da se bo v bodoče ljudstvo izogibalo shodov izkoriščevalca ljudstva, katerega ostane na večne čase pečat lažnjivca in izdajalca slovenskega kmetijskega ljudstva.

Dobro uspeli shodi v okraju Maribor. V nedeljo, 10. t. m. se je vršil jako dobro obiskan shod na Kapli, dne 17. t. m. pa lepa shoda pri Sv. Antonu in Sv. Primožu na Poh. Na vseh shodih je govoril poslanec Vl. Pušenjak, ki je razpravljal o političnem položaju in o perečih gospodarskih vprašanjih. Ljudstvo je odobrilo politiko naših poslancev in izrazilo željo, da nadaljujejo boj za avtonomijo do končne zmage. Na shodu pri Sv. Primožu je lepo govoril posestnik Al. Peruš, predsednik kraj. odbora Kmetijske zveze.

V nedeljo 31. julija po masi je shod na Remšniku, popoldan po večernicah zborovanje zaupnikov v Mariborju. Na obeh zborovanjih govori poslanec Vlad. Pušenjak.

Velik mladinski shod pri sv. Ignaciju (podružnica Sv. Lovrenca na Pohorju) šentlovske mladinske organizacije dne 31. julija t. l. ko se obhaja ob enem slovesno patrocinijsko podružnico. Vljudno vabimo, da ta dan pohiti vsa zavedna mladina okoliških mladinskih društev kot lansko leto tudi letos v obilnem številu na ta prijazen hrib. Vspored: ob 10. procesija z Najsvetejšim, pridiga in sv. maša, potem na prostem govori deklamacije in telovadba Orlov in Orlic,

ki se ne bi mogli udeležiti tabora na popoldan večernice in cerkveni govor za mladino. Pridite!

Jareninski Orel uprizori v nedeljo, dne 24. julija 1921 po večernicah »Kri-voprisežnika«, narodno igro v treh dejanjih. Po predstavi prosta zabava. Pridite v obilnem številu!

I. Prleški orlovski tabor v Ptuj, kateri se vrši dne 31. julija t. l. obeta biti zelo sijajen, kajti zanimanje za ta tabor je v naših Slovenskih goricah in na Dravskem polju zelo veliko. Od vseh strani prihajajo nove prijave. Nastopili bosta dve godbi in več pevskih zborov. Prireditve bodo krasile tudi narodne noše. Kdor se želi istega udeležiti, naj se pravočasno prijavi. Bog živi!

Orlovski nastop pri Sv. Benediktu v Slov. goricah se je dne 10. t. m. sijajno posrečil. Mladi Orel lenarskega okrožja je pokazal vse svoje zmožnosti. Udeležba je bila nad vse pričakovanje številna. Pri romarski cerkvi Sv. Treh kraljev se je vršila cerkvena svečanost; pridigoval je č. g. domači župnik Gomilšek, slovesno sv. mašo pa je opravil pred. g. prošt-begunec Gregor Einspieler. Popoldanski nastop vrlih Orlov je bil naravnost vzoren. Po nastopu se je vršila prosta zabava s srečolovom. Sentlenarski Orel, naprej po začrtani poti!

Kmetijski tabor v Ormožu dne 17. julija je izvrstno uspel. Bil je nekaka manifestacija zoper sokolski izlet istega dne. Naši kmetje o liberalnem sokolstvu nočejo nič slišati, še pogledati jih nočejo. Zato so si ta dan priredili svoj tabor na Hardeku v vrtu našega vrliga pristaša Hanželčiča. Obširno prostorišče, ki je bilo odločeno za svečanost, se je napolnilo z našimi vrlimi pristaši iz kmetijskih vrst. Bilo je veliko kmetijskih mož in žen, tudi mladina je bila obilno zastopana. Na političnem shodu, ki se je vršil kot prva točka na programu prireditve in ki ga je vodil načelnik krajevne kmetijske organizacije Masten, je govoril poslanec dr. Hohnjec. Njegova izvajanja o političnih razmerah v naši državi, o tem, kako je nastala ter bila sklenjena ustava za državo, o našem stališču napram ustavi, o bodočem našem političnem življenju, o politični neznačajnosti slovenskih liberalcev in samostojnežev in o velikih nalogah, ki jih morajo vršiti naše krščanske organizacije, so žela burno odobravanje. Nato je profesor Vesenjaj jasno in odločno razpravljal o sokolaštvu in o drugih važnih vprašanjih ter z navdušenimi besedami klical na delo v smislu našega odličnega programa. Govorili so še nekdanji poslanec Meško od Sv. Tomaža, kmet Meško s Polensaka in domačin Zdravec. Sledila je ljudska zabava, pri kateri so se pele naše lepe slovenske narodne pesmi ter je tudi sviral godba. Na večer je naš domačin Kreuz priredil kino-predstavo, ki je vzbudila mnogo smeha ter ljudi splošno zadovoljila. Kmetijski tabor v Ormožu je dosegel svoj namen ter se more imenovati velik uspeh naše organizacije v Ormožu in okolici.

Skrb za dober kmetijski naraščaj. V Sloveniji imamo tri državne kmetijske šole, ki bi nam naj vzgojevale dober kmetijski naraščaj in sicer v Mariboru, v St. Juriju ob juž. železnici in na Grmu na Kranjskem. Kakor je strokovna izobrazba potrebna za obrtniški naraščaj, ravnotako je tudi potrebna za kmetijski naraščaj. V dobrobit našega kmetijskega stanu bi bilo, ako bi naši kmetje pridno pošiljali svoje sinove v kmetijske šole, kajti strokovna izobrazba našega kmetijskega naraščaja je postala vsled danih razmer nujno potrebna. Tudi šolanje na državnih kmetijskih šolah pride mnogo ceneje nego na drugih učnih zavodih, saj se tudi za revne mladeniče dobe štipendije ali druge podpore, v tem prednjačita na Stajerskem okrajna zastopa v Brezicah in v Mariboru. Želeti bi bilo, da bi temu vzgledu sledili še ostali okrajni zastopi, denarni zavodi in županstva. Skrbeti za dober kmetijski naraščaj je dolžnost vsakega dobrega državljanca.

Kako gre zavarovalna družba »Jugoslavija« pogorelcem na roko? V Kozjem je pogorel pred kratkim zavezanec Slovenec. Vse mu je zgorelo do tal. Posloj je imel zavarovano pri graški »Wechselseitige« ali »Jugoslaviji« iz Beograda, povisek pa pri ljubljanski »Vzajemni zavarovalnici«. Naša Vzajemna je pri cenitvi brez odbitka vračunala celo zavarovano svoto, »Ju-

slavija« pa je ubogemu pogorelcu po svojem zastopniku odračunala za kamenje, opeko in ožgani les na pogorišču svoto 18.000 K. Se nemška Wechselseitige poprej ni tako postopala s Slovenci!

Advokat dr. Fetič v Ljubljani pošilja našim ljudem na Slov. Stajerskem, ki so bili dosedaj zavarovani radi požara pri graški »Wechselseitige«, neke opomine za beograjsko zavarovalno družbo »Jugoslavija«. Dr. Fetič računava znatno svoto za ta opomin. Opozarjamo naše ljudi, da naj usli, ki pri družbi »Jugoslavija« ni ničesar podpisal ali zavaroval, kar vrne advokatu dr. Fetiču dotični opomin. Napišite mu: »Pri »Jugoslaviji« nisem zavarovan in nisem tej družbi nič dolžan.« Res prijazna je ta beograjska družba »Jugoslavija«, da hoče kar z advokatom prisiliti naše Slovence, da se morajo pri njej zavarovati. Slovenci imamo svojo slovensko »Vzajemno zavarovalnico« v Ljubljani. »Jugoslavija« pa naj skuša s pomočjo liberalnih advokatov Makedonce ter Crnogorce prisiliti, da se zavarujejo pri njej.

V vseh davčnih zadevah, posebno glede prizivov zoper previsoko odmerjeno dohodnino se naj pristaši Slov. ljudske stranke (Kmetijske zveze) obračajo na Tajništvo Slov. ljudske stranke v Celju, hotel pri Belem volu, ki jim bo dalo potrebna navodila.

Sedemstoletnica ustanovitve III. reda sv. Frančiška. Sv. Frančišek je leta 1221 ustanovil tretji red in obhajamo letos 700letnjo tega dogodka. Ta izredna obletnica se bo povsod slovesno obhajala. V ljubljanski škofiji jo bodo slovesno proslavili dne 24. julija, v Mariboru pa jo bomo praznovali od 12. do 15. avgusta v romarski cerkvi, baziliki Matere Milosti pri frančiškanih po naslednjem sporedu: 12. avgusta zvečer litanije z dvema blagoslovoma. Tridnevna 13., 14. in 15. avgusta. Premišljevanja bodo v soboto 13. avg. zjutraj ob 5., dopoldne ob 9. in popoldne ob 3. uri. — V nedeljo 14. avgusta zjutraj ob 7., dopoldne ob pol 10h in popoldne ob 3. — Na praznik Marijinega Vnebovzvetja v ponedeljek 15. avgusta zjutraj ob 7. in popoldne ob 3. — Govore bodeta imela pred. p. provincial Augustin Čampa in p. Salvator Zobec, urednik »Cvetja«. 15. avgusta ob 8. pontifikalna sv. maša knezoškofa lavantinskega in potem njegova pridiga. Po cerkvenem opravilu bo veliko zborovanje častilcev sv. Frančiška v Götzovi dvorani. Govor popoldne ob 3. velja za mesečni shod, po večernicah zahvalna pesem Te Denm in sklep svečanosti. — Za hrano in stanovanje si morajo romarji sami skrbeti. Častilce sv. Frančiška že danes toplo vabimo, da se udeležijo te slavnosti. — 16. avgusta smo nameravali imeti zborovanje voditeljev tretjega reda lavantinske škofije. Ker je pa voznja draga, bo to zborovanje v ponedeljek, dne 22. avgusta ob 9. uri v cerkvi sv. Alojzija. Popoldne istega dne se začnejo duhovne vaje za duhovnike lavantinske škofije. Tako se gospodje zamorejo z istimi stroški udeležiti zborovanja voditeljev III. reda in potem sv. duhovnih vaj.

Neurje. Iz St. Petra pod Mariborom se nam poroča: Preteklo soboto proti večeru smo imeli pri nas silno neurje. Bliskalo in grmelo je kakor na sodni dan. Strela je udarila v viničarjo Lojzeta Cvilk na Metavskem vrhu. Moč treska je bila tako silna, da je pri hiši iztrgalo okno z okvirjem vred ter tudi zid pod oknom in tudi nad oknom. V hišo se je dva dni poprej preselil nek čevljar. K sreči ni takrat bil doma, sicer bi ne bil več med živimi. Zgorelo mu je pohištvo, obleka in ves živež. Zgorela sta hiša in hlev. Sosedov hlev in hišo so obvarovali z veliko težavo pred požarom. Pogorelec je bil zavarovan za samo 400 kron pri neki graški zavarovalnici.

Novice iz Gornje Sv. Kungote. Naš občinski odbor se je enoglasno izjavil za avtonomijo nerazdeljive Slovenije. — Sadja je pri nas zelo malo. Vinogradi pa kažejo naravnost izbornost. Posebno vrste, ki so pozno cvetele, so nastavile obilo grozdja. Tudi boleznina na grozdju ni opaziti. V naših krajih devajo h galici k vsakim 300 litrom vode 3 kg kuhinjske soli. Pravijo, da je to za trio zelo dobro. Bi bilo priporočati, da kak strokovnjak to preišče. — Obesila se je dne 13. julija kočarica M. Lorber (ne Tacer, kakor je poročala »Straža«) na Vrčičah. Visela je več dni,